

EEN ZAADJE VAN DE MOSTERDPLANT

Geheimen van het koninkrijk (2)

Jezus gebruikt in zijn gelijkenissen steeds beelden uit de natuur, het dagelijkse leven en de dagelijkse arbeid. Zo zijn de verhalen die hij vertelt heel direct en heel herkenbaar: we leren om het evangelie van het koninkrijk te verbinden met het gewone leven. Speciaal de natuur is vol van de boodschap van het koninkrijk. Een heel aantal gelijkenissen gaat zo over zaad dat gezaaid wordt. Natuurlijke groeiprincipes blijken belangrijk te zijn in Gods koninkrijk!

Kiemkracht

Zaad heeft ongelooflijke kiemkracht! Over kiemgroenten: 'Het eindresultaat van het kiemproces is een supervoedingsmiddel met ongelooflijke hoeveelheden eiwit, vitaminen, mineralen, vezels en enzymen in de best mogelijk verteerbare vorm. Kiemgroenten zijn voedingskundige supersterren.' Wie zou beter weten hoe natuurlijke processen werken dan de schepper zelf! Dat Jezus veel natuurbeelden gebruikt is niet alleen maar cultureel bepaald. Het leert ook ons om voor een goed begrip van het evangelie te kijken naar de natuur.

Het mosterdzaadje

Het zaadje dat Jezus als beeld neemt is het kleinste van alle (toen bekende) zaden. Dat het koninkrijk hiermee wordt vergeleken is niet minder dan schokkend. Het koninkrijk van God zou iets groots en ingrijpends zijn in de verwachting van de Joden, niet zoiets onopvallends als een klein mosterdzaadje dat niks voorstelt.

Ik verzeker jullie: als jullie geloof hebben als een mosterdzaadje, dan zullen jullie tegen die berg zeggen: 'Verplaats je van hier naar daar!' en dan zal hij zich verplaatsen. Niets zal voor jullie onmogelijk zijn.

Matteüs 17:20

Zaaien

De gelijkenis is niet een stilstaand beeld maar een verhaal met beweging ('een script dat vraagt om acteurs'): er is iemand die het zaadje meeneemt en in zijn akker zaait. Dat is een kleine daad met grote gevolgen! Het is mogelijk om in dit mosterdzaadje Jezus zelf te zien: hij moet gezaaid worden, hij moet sterven en begraven worden (Mat. 12:14: 'De Farizeeën besloten hem uit de weg te ruimen...'). Alleen door de dood heen kan het koninkrijk van God, dat in Jezus nabij is, uitgroeien tot iets groots: Gods koningschap over heel deze wereld. Hier gaan ook deze woorden van Jezus meeklinken: 'Als een graankorrel niet in de aarde valt en sterft, blijft het één graankorrel, maar wanneer hij sterft draagt hij veel vrucht' (Joh. 12:24).

Klein en groot

De maatvoering van het zaadje zet ons op het verkeerde been. Schijn bedriegt. Juist dit kleinste zaadje groeit uit tot 'een boom van een struik'. De kiemkracht van iets zo kleins als het mosterdzaadje is enorm. De mosterdplant kan enkele meters groot worden en zo zelfs beschutting bieden aan vogels (vgl. Eze. 31:6-7).

Het hart van de gelijkenis

Er leefde een sterke verwachting dat het koninkrijk van God eensklaps op grootse wijze zou baan breken. Dat is niet zo, is de boodschap van Jezus. Het begin is eerder onbeduidend, armzalig, onopvallend. Zo was ook Jezus' optreden niet groots te noemen. Ook ontvouwt hij geen programma. Toch groeit uit zijn aanwezigheid het allesomvattende koninkrijk van God. Daarom is het ook beter om niet (meer) te spreken over 'bouwen aan het koninkrijk'. Dat suggereert dat ons werk ertoe doet en dat God zonder ons het koninkrijk niet kan vestigen. De gelijkenis maakt duidelijk dat GóD aan het werk is (het gaat om de verborgen groei die wij niet in stappenplannen en programma's in kaart kunnen brengen).

De Orde van het Mosterdzaad

De gelijkenis van het mosterdzaadje spreekt tot de verbeelding. In 1715 richtte de toen 15-jarige Nikolaas Ludwig von Zinzendorf (Duitse piëtisme) de Orde van het Mosterdzaad op met als centrale waarden: trouw aan Christus (authentiek), vriendelijk voor alle mensen (relationeel), het evangelie voor alle volken (missionair). Een eigentijdse beweging is die van de

Nieuwe Samenweerders (Tom Sine): 'werken aan de toekomst, mosterdzaadje voor mosterdzaadje'.

Lessen over het koninkrijk

1. Doe kleine dingen: in een samenleving die wordt beheerst door de waarden van McWorld ('bigger is better') moeten we herontdekken dat het in het koninkrijk van God niet gaat om grote aantallen en grote acties. Het gaat om kleine daden van barmhartigheid en rechtvaardigheid, van liefde en authenticiteit die kiemkracht in zich hebben en zo tekens zijn van het komende koninkrijk dat onder ons is. Vier het Avondmaal. Geef geld aan de armen. 'Smile, it confuses people'. Bied een helpende hand. Wees dienstbaar. Laat het ook wat mogen kosten (zelfverloochening, sterven aan jezelf, als zaad de grond in gaan).
2. Droom van grote dingen: God roept ons niet tot grote dingen, want hij doet zelf het grote werk. Daarvan moeten we wel dromen: een visie ontwikkelen voor hoe Gods volmaakte koninkrijk zich baan breekt in een gevallen wereld. Wij moeten geen grote plannen hebben maar wel het grote plan van God kennen en ons er over verheugen.

Voor een geloofsgesprek...

1. Lees Matteüs 13:31-32 en Johannes 12:20-26. Wat spreekt je aan? Wat vind je moeilijk?
2. Jezus gebruikt (o.a.) de natuur om voor ons de geheimen van het koninkrijk te onthullen. Welke natuurlijke processen vind jij leerzaam als beeld voor geloven?
3. Schets met elkaar een beeld van de schoonheid en volmaaktheid van Gods koninkrijk. Wat zijn de meest opvallende kenmerken?
4. Bedenk een aantal 'kleine daden' waarvan je gelooft dat ze kiemkracht in zich hebben.
5. Wat betekent de gelijkenis van het zaadje van de mosterdplant voor onze kerkelijke gemeente?